

Remissvar: Statens skolverks redovisning av uppdrag om ett nationellt professionsprogram

Högskolan Dalarna tackar för möjligheten att lämna synpunkter på rapporten Redovisning av uppdrag om ett nationellt professionsprogram (Skolverket dnr 2024:1474). Lärosätet lämnar vissa övergripande synpunkter samt kommentarer rörande förslaget till förordning om nationellt meriteringssystem för legitimerade lärare och förskollärare, vilket efterfrågats i remissmissivet (avsnitt 3 i redovisningen).

Övergripande synpunkter

Högskolan Dalarna ser positivt på inrättandet av ett nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare. Programmets struktur för kompetensutveckling och meritering bedöms skapa viktiga förutsättningar för utvecklingen av skolväsendet i Sverige.

Högskolan Dalarna ser det som värdefullt att kompetensutveckling och meritering i det föreslagna professionsprogrammet i hög utsträckning bygger på poänggivande akademiska kurser, vilket stärker den vetenskapliga grunden i programmet. Det kan även bidra till att stärka och fördjupa relationen mellan skolväsendet, högskolor och universitet. Lärosätet noterar och välkomnar att lagändringen med ikraftträdande 1/1 2025 föreskriver att skolhuvudman ska ge legitimerade lärare och förskollärare möjlighet att ta del av kompetensutveckling som kan ligga till grund för meritering.

Högskolan Dalarna välkomnar också att professionsprogrammet ses som flexibelt i sitt innehåll och att det över tid kan utvecklas i takt med omvärldsförändringar och förändrade behov hos rektorer, lärare och förskollärare. Vidare är det positivt att meriteringssystemet framöver kommer att kopplas till karriärstegsreformen. Denna har rymt vissa oklarheter som Högskolan Dalarna bland annat noterat inom ramen för samverkan med regionens skolhuvudmän, och genom professionsprogrammet kan större förutsägbarhet och likvärdighet skapas.

Synpunkter på förslaget till förordning om nationellt meriteringssystem (avsnitt 3 i rapporten)

Högskolan Dalarna ställer sig bakom Skolverkets förslag om antalet nivåer och de benämningar som föreslås.

Villkor för meriteringsnivå 1

Högskolan Dalarna ställer sig bakom förslaget att den sökande ska ha en legitimation enligt förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare. Lärosätet ställer sig även bakom förslaget att den sökande ska vara yrkesverksam på minst halvtid som lärare eller förskollärare inom skolväsendet, samt efter den behörighetsgivande examen ha varit yrkesverksam i minst sex år.

Högskolan Dalarna ställer sig bakom förslaget om att den sökande ska ha genomgått meriterande utbildning om 15 hp efter sin behörighetsgivande examen. Det finns en tydlighet och klar avgränsning i detta förslag. I de samtal som förts inom Högskolan Dalarna framkommer dock också att det i reali-

teten finns många yrkesverksamma lärare som fortfarande saknar någon mindre del i sin lärarutbildning och därmed ännu inte har en behörighetsgivande examen. Incitamentet för att delta i meriterande utbildning minskar då. En annan konsekvens av att den meriterande utbildningen ska ha genomförts efter den behörighetsgivande utbildningen kan vara att personer som har läst in ytterligare ämnen som är relevanta för professionsprogrammet *före* sin examen inte får räkna in det som merit. Om breddning såväl som fördjupning och specialisering är betydelsefulla som inriktningar inom den nationella strukturen för kompetensutveckling kan frågan om examinationsdatum och examinationens innehåll behöva beaktas och ytterligare utredas.

Skolverket ges i förslaget till förordning ett bemyndigande att ange inom vilka huvudområden som den meriterande utbildningen ska ges. Högskolan Dalarna menar att det är viktigt att frågan om huvudområden utreds noggrant med tanke på de olika klassificeringar av kurser som förekommer vid landets lärosäten. Detta för att undvika att kurser med likartat innehåll får olika status i förhållande till professionsprogrammet.

Villkor för meriteringsnivå 2

Högskolan Dalarna ställer sig bakom förslaget att den sökande innehar meriteringsnivå 1 och är yrkesverksam på minst halvtid som lärare eller förskollärare inom skolväsendet.

Högskolan Dalarna ser positivt på att meriteringsnivå 2 bygger på akademiska studier om 60 hp, varav minst 30 hp på avancerad nivå. Samtidigt pekar Skolverket själva på att det senare kravet innebär högre trösklar in i meriteringssystemet för vissa lärarkategorier. Högskolan Dalarna instämmer i det behov av utredning av frågan som Skolverket anger.

Högskolan Dalarna välkomnar förslaget att den sökande ska ha genomfört Skolverkets meriterande uppdragsutbildning (VAK) och att den räknas in i den meriterande utbildningen om 60 hp.

I förslaget anges också att den som har "deltagit i praktknära forskning" ska kunna tillgodogöra sig 7,5 hp inom ramen för de 60 hp. Högskolan Dalarna anser att denna del är ett viktigt inslag, men samtidigt är det inte tydligt vad som avses med begreppet. I Skolverkets redovisning förekommer olika uttolkningar av vad "aktiv medverkan" i praktknära forskning innebär men vi bedömer att oklarheter fortfarande finns t.ex. rörande publikationsform och medförfattarskap.

Villkor för meriteringsnivå 3

Högskolan Dalarna ställer sig bakom förslagen i 4§ om villkoren för meriteringsnivå 3.

Remissvaret bygger på synpunkter inhämtade och sammanfattade efter en öppen hearing för Högskolan Dalarnas medarbetare 2024-09-17 genomförd av professor Jan Håkansson, Institutionen för lärarutbildning. Remissen har handlagts av Mikael Berglund, verksamhetssamordnare, Avdelningen för ledningsstöd och ekonomi.

Högskolan Dalarna

Jörgen Elbe
rektor